

*LA REFORMULACIÓ EN ELS TEXTOS D'ESPECIALITAT,
UN MECANISME PER A LA DIVULGACIÓ DE LA CIÈNCIA*

Carme Bach Martorell (carme.bach.upf.edu)
Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA)
Universitat Pompeu Fabra (UPF)

1. INTRODUCCIÓ

El tema de la divulgació de la ciència pot abordar-se des de disciplines diverses però alhora convergents com ara la terminologia, la sociolingüística o l'anàlisi del discurs.

La comunicació que presentem se situa clarament en l'àmbit de l'anàlisi del discurs, i en concret, a l'entorn dels processos reformulatius que es produeixen en la divulgació científica.

El tema de la reformulació en els textos d'especialitat pot tractar-se des de dues vessants interrelacionades:

- a) la producció d'un nou text divulgador a partir d'un altre més especialitzat (Ciapuscio (1992, 1993, en premsa), Loffler Laurian (1984), Calsamiglia i López (en premsa), Cassany i Martí (en premsa),
- b) la represa dins d'un mateix text especialitzat d'algun aspecte que el productor formula de nou (Gulich i Kotschi (1983, 1987, 1995), Flottum (1994, 1995a, 1995b), Bach (1996, 1997, en premsa(a) i en premsa(b))).

L'estudi que ens ocupa se centra en el segon tipus de reformulació esmentada i concretament en l'anàlisi dels connectors reformulatius en els LSP com a marques discursives de la divulgació de la ciència.

2. OBJECTIUS

En aquest treball ens proposem assolir dos objectius:

a) d'una banda, pretenem demostrar que l'estudi dels connectors reformulatius en els textos especialitzats té una clara aplicabilitat de cara a la detecció d'informació paral·lela per tal com l'enunciat reformulat és necessàriament una nova formulació d'un tema ja iniciat anteriorment, amb un evidenciat ús dels *connectors reformulatius* com a eines vehiculadores de la divulgació científica en els LSP;

b) d'una altra, volem evidenciar que els *connectors reformulatius parafràstics* -CRP d'ara endavant- no són els únics connectors reformulatius especialitzats en la divulgació dels LSP, tal i com tradicionalment han indicat Mortureux (1982) i Loffler Laurian (1984), sinó que els *connectors reformulatius no parafràstics* -CRNP- s'utilitzen també amb aquesta finalitat, perquè, malgrat no estableixin l'equivalència entre els enunciats connectats, vehiculen instruccions de segon nivell que afavoreixen clarament la divulgació científica, entre les quals destaquen l'argumentació, l'aclariment, la denominació o la designació.

3. CORPUS D'ANÀLISI

El corpus d'aquest treball està format per 14 connectors reformulatius, amb un total de 64 ocurrences analitzades, que pertanyen a les àrees temàtiques del dret, l'economia i el medi ambient (concretament s'han extret del Corpus de Llenguatges d'Especialitat de l'IULA), i són de tenor argumentatiu i expositiu. Els connectors que ens ocupen són d'una banda els CRP: *és a dir, o sigui, més ben dit, en altres paraules, dit d'una altra manera*, i, de l'altra, els CRNP: *de fet, de totes maneres, en tot cas, en realitat, en definitiva, en qualsevol cas, en el fons, al cap i a la fi i en fi*.

4. MARC TEÒRIC

L'anàlisi que proposem s'emmarca directament en la proposta semanticopragmàtica componencial presentada a Bach (1997). Aquest plantejament teòric, d'on extraïem les eines metodològiques necessàries per a l'anàlisi dels connectors reformulatius d'aquest estudi, és fruit de la consideració de tres propostes que considerem útils i complementàries per explicar la realitat discursiva i el funcionament dels connectors: la Teoria de l'argumentació (Ducrot & Anscombe (1983, 1995a i 1995b), l'escola clàssica de Ginebra (Roulet (1985, 1987) i el model integrador ginebrí (Moeschler (1993a, 1993b), Luscher (1989 i 1994) i Moeschler *et al.* (1994)).

(a) De la Teoria de l'argumentació prenem en consideració tres aspectes essencials: (1) la visió de la llengua com a eina vehiculadora de l'argumentació, (2) la concepció de *pragmàtica integrada*, que permet postular que el semantisme i l'estructura morfosintàctica dels morfemes que componen les peces lèxiques objecte de la nostra recerca exerceixen una influència decisiva en el seu funcionament i, per últim, (3) un feix important d'instruments metodològics que utilitzarem per a l'estudi del nostre corpus: a) l'anàlisi dels *topoi* interns i externs que es poden extreure de cada enunciat, b) l'anàlisi de la polifonia en cada situació d'enunciació concreta, c) l'estudi del valor semanticopragmàtic de cada connector i de la trajectòria instruccional que indica i, finalment, d) la idea de la gradualitat existent en tot fet lingüístic, extensible al concepte de la gradualitat en l'equivalència o en el distanciament dels enunciats connectats per les peces lèxiques reformulatives.¹

(b) De l'escola clàssica de Ginebra prenem, essencialment, el postulat que els connectors esdevenen peces lèxiques necessàries per a l'estructuració del discurs. En aquest sentit, els connectors reformulatius parafràstics que estudiarem esdevenen marques essencials en la formulació del discurs i, per aquest motiu, l'anàlisi del valor anafòric i de la jerarquia dels enunciats connectats esdevé un altre element metodològic bàsic en la nostra recerca.

(c) A través del model integrador ginebrí, estudiem textos reals en el seu marc contextual, observem la presència d'elements implícits i inferencials en els enunciats connectats i incorporarem els conceptes de *valor instruccional bàsic* i d'*instruccions de segon nivell*, que esdevindran fonamentals per a l'anàlisi del valor semanticopragmàtic de les peces lèxiques del nostre corpus.

5. CONCLUSIONS

---

¹L'aportació de Fuchs (1994) esdevindrà decisiva també en aquest punt.